

30-Sentabr, 2024-Yil

MAKTABGACHA TA'LIMDA ROLLI- O'YINLARNING AHAMIYATI

Baxrinova Munisa Xusniddinovna

Qarshi Xalqaro universiteti o'qituvchisi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.13763094>

Annotatsiya. Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilariga rolli o'yinlar orqali mashg'ulotlarni tashkil qilish haqida so'z yuritiladi. Bunda mashg'ulotlarni bolaning shaxsiy qobiliyatlari, yosh chegarasini hisobga olgan holda tashkil etish va amaliyotga tatbiq etish nazarda tutiladi.

Kirish So'zlar: Tasavvur, rolli o'yinlar, til rivojlanishi, tanqidiy fikrlash.

THE IMPORTANCE OF ROLE-PLAY GAMES IN PRE-SCHOOL EDUCATION

Abstract. This article talks about the organization of training for children of preschool educational organizations through role-playing games. This includes the organization and implementation of training taking into account the child's personal abilities and age limit.

Introduction Words: Imagination, role-playing, language development, critical thinking.

ЗНАЧЕНИЕ РОЛЕВЫХ ИГР В ДОШКОЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ

Аннотация. В данной статье говорится об организации обучения дошкольников посредством ролевых игр. Сюда входит организация и проведение обучения с учетом личных способностей и возрастного ограничения ребенка.

Вводные слова: воображение, ролевая игра, развитие речи, критическое мышление.

Bolalik mo'jizaviy tasavvur va cheksiz imkoniyatlarga to'la davr hisoblanadi. Bu davrda bolalar ongida tezda saqlanadigan jarayon o'yinlar orqali tushuntirish va o'rgatish hisoblanadi.

Bola o'yinlar orqali tezda yodda saqlaydi, qaytaradi, harakat qiladi, o'ylaydi va h.k. Xoh u maktabgacha ta'lim tashkiloti bo'lsin xoh u uyda rolli o'yinlar o'ynash ko'pgina ijobiy natijalar keltiradi.

O'yin- bolalar ta'lim jarayonida eng ko'p yordam beradigan ta'limiy jarayonlardan biri hisoblanib, maktabgacha ta'lim faoliyatida eng qulay va samarali metodlardan hisoblanadi.

Rolli-o'yinlar nima?

Rolli o'yinlar esa bolalar hayolida qahramonlarni jonlantirish va ular o'rnida qahramon rolini ijro etish tushuniladi. Rolli o'yinlar ilk davrlarda shunchalik muhimki bolalar barcha narsani hayolda jonlantirish va ertaklarni haqiqiy deb faraz qiladigan davrida eng foydali usullardanadir.

Rolli o'yinlar vaqtida bolalar tanalarini, ovozlarni, harakatlarini qahramon tabiatini ko'rsatish uchun foydalanadilar va bu tomoshabinlarni ham o'ziga jalb qiladi. Shuningdek, rolli

30-Sentabr, 2024-Yil

o'yin judayam qiziqarli bo'lib, uyatchang bolalarni ham qobiliyatlarini namoyish qilishga, o'zlarini ko'rsata olishlariga sababchi bo'ladi. Bunday o'yinlar orqali bola vaqtini ustozlari, otanasini, do'stlari bilan ham maroqli o'tkazadi va xotirasida bir umrga saqlanib qoladi.

Rolli-o'yinlar bolalarda turli qobiliyatlarni rivojlantiradi. Ular quyidagilar:

-tasavvurning shakllanishi;

-tilni rivojlantirish;

-tanqidiy fikrlash va hk.

Tasavvurning shakllanishi.

Tasavvur bola rivojlanishining muhim jihati bo'lib, rolli o'yin uning o'sishi uchun mukammal zamin yaratadi. Bolalar kiyim-kechak kiyib, turli qahramonlarning poyafzaliga qadam qo'yishganda, ular ajoyib tasavvur olamiga kiradilar.

Bolalar ochiq dengizda suzib yurgan qaroqchilarga, sehrlangan qasrlarda malikalarga yoki kasallarni davolovchi shifokorga aylanishlari mumkin - ular xohlagan narsasiga aylanishlari mumkin.

Ushbu xayoliy stsenariylar orqali bolalar turli rollarni o'rganishlari va tajriba o'tkazishlari, ijodiy fikrlash qobiliyatlarini kengaytirishlari va atrofdagi dunyoni chuqurroq tushunishlari mumkin.

Kostyumlar rol o'ynash jarayonida bolaning tasavvurini rag'batlantirishda muhim rol o'ynaydi. Ular bolaning tashqi qiyofasini bir zumda o'zgartirib, o'zlari tanlagan rolida haqiqiylik tuyg'usini yaratib, vizual ishora sifatida ishlaydi.

Qaroqchilar shlyapasi yoki superqahramon shlyapasi kabi oddiy narsalarni kiyish bolani xarakterga o'tkazishi mumkin, bu ularga rolga to'liq kirishiga imkon beradi. To'liq kostyumni ajratsangiz, bu bolaga chin dildan shug'ullanishga imkon beradi va bu darajadagi majburiyat ularning tasavvur qobiliyatini oshiradi, ularni o'zlari tasvirlayotgan qahramon kabi fikrlash va harakat qilishga undaydi.

Tilni rivojlantirish.

Bolalar go'yo o'yin bilan shug'ullanar ekan, ular odatdagidek boshqalar bilan muloqot qilishlari talab qilinadi. Ushbu suhbat almashinuvi ularning so'z boyligi, grammatika va hikoya qilish qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi.

Sehrlangan tropik o'rmonda sayohat qilish, qaroqchilarning xazina ovida muzokaralar olib borish yoki to'ldirilgan hayvonlari bilan choy ziyofatida o'tirish kabi rollar orqali, bolalar o'z fikrlari, g'oyalari va his-tuyg'ularini ijodiy va hayoliy tarzda ifodalashni o'rganadilar.

30-Sentabr, 2024-Yil

Bu jarayon nafaqat ularning til ko'nikmalarini oshiradi, balki og'zaki muloqotga bo'lgan ishonchini ham oshiradi.

Bundan tashqari, rolli o'yin uyatchanlikni kamaytirishga va ijtimoiy ko'nikmalarni yaxshilashga yordam beradi. Ko'pgina bolalar tabiatan introvert yoki uyatchan bo'lib, rolli o'yinlar ularning qobig'idan chiqib ketishlari uchun xavfsiz joy sifatida ko'riladi.

Turli xil rollarni o'z zimmlariga olish orqali ular turli xil ijtimoiy dinamikani o'rganishlari va boshqalar bilan o'zaro munosabatlarning turli usullarini sinab ko'rishlari mumkin. Ushbu o'yin shakli hamkorlikni, almashishni va navbatni qabul qilishni rag'batlantiradi, chunki bolalar birgalikda xayoliy stsenariylarni yaratish va ijro etish uchun ishlaydi.

Ular turli nuqtai nazarlarni tushunish va hurmat qilishni, empatiyani rivojlantirishni va tengdoshlari bilan kuchli ijtimoiy a'loqalarni o'rnatishni o'rganadilar.

Tanqidiy fikrlash

Rolli o'yin, shuningdek, muammolarni hal qilish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi. Bolalar xayoliy o'yinlar bilan shug'ullanar ekan, ular turli vaziyatlar va to'siqlarga duch keladilar, ularni yengish uchun esa ijodiy fikrlash zarur bo'ladi.

Ular muammolarni tahlil qilishni, yechim topishni va shunga mos ravishda harakatlarini moslashtirishni o'rganadilar. Ushbu ko'nikmalar real hayotda juda muhim, chunki ular bolalarga yanada zukko, chidamli va moslashuvchan shaxslar bo'lishga yordam beradi.

Xulosa o'rnida, maktabgacha ta'lim tashkiloti bolalarda ilk ta'lim va tarbiya maskanlaridan biri hisoblanib, kelajakdagi hayotlari uchun poydevor bo'lib xizmat qiladi. Ana shu jarayonda ularni qiziqishlari, yoshlari, qobiliyatlarini hisobga olib mashg'ulotlar o'tish, ularning qobiliyatlari rivojlanishiga turtki bo'ladi. Rolli- o'yinlardan foydalanish yuqorida nazarda tutilganidek ularning tasavvurlarini rivojlantirishga, o'zlarini namoyon qilib haqiqiy beg'ubor bolalikda yashashga imkon beradi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rolli-o'yinlarga ko'proq urg'u berib, mashg'ulot jarayonlarida ham foydalanish o'z ijobiy natijasini ko'rsatadi.

REFERENCES

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 30-sentabrdagi "Maktabgacha ta'lim tizimini boshqarishni takomillashtirish chora- tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3955-sonli qarori.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-maydagi "O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'riida"gi PQ-4312-sonli qarori

30-Sentabr, 2024-Yil

3. M. Berdiyeva, S. Bo'ranova Maktabgacha va boshlang'ich ta'limda nutq o'stirish mashg'ulotlari orqali bolalarning mustaqil fikrlash qobiliyatlarini shakllantirishning samarali usullari.
4. Zemchenkova T.V. English for preschoolers. - M.: VAKO, 2008.
5. <https://www.careforkids.com.au/blog/the-importance-of-role-play-in-the-early-years>

MODERN SCIENCE
& RESEARCH